

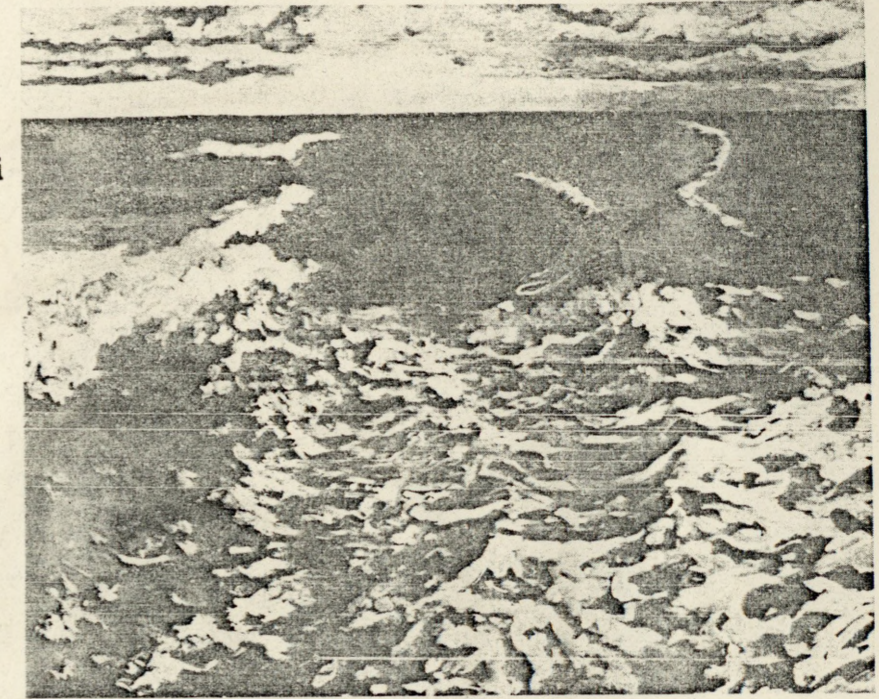
ÖZER KABAŞ'IN RESMİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Doç. Dr.
SEMRA GERMANER

Mimar Sinan Üniversitesi
Öğretim Üyesi

Resim sanatımızda belli bir konunun çevresinde ısrarla dolaşılması oldukça az rastlanan bir olgudur. Ressam Özer Kabaş'ın, deniz ve insanın denizle ilgili serüvenini konu alan çalışmalarını uzun bir süredir, okuldaki atölyesinde akşamları yaptığımız küçük sohbetler sırasında izleme olanağı buluyordum. Resimleri, özellikle konularıyla ilgimi çekerken, onun bu ısrarının ne denli profesyonelce bir tavır olduğunu da düşündürdü bana.

Resim tarihinde, denizi konu alan bir türün-özellikle 19. y.y. da önemli bir yeri olmasına karşın, nedense türk resminde oldukça az sayıda sanatçının ilgisi çekmiş bu konu. Oysa, geçen yüzyıl boyunca, İstanbula gelip çalışan ve yapıtlarıyla türk resmini daha başlangıcından etkileyen batılı ressam ve gravürcülerin denize, boğaziçi görünümüne ne denli düşkün oldukları, özellikle bu kıyılardaki yaşantıyı betimlemeye büyük önem verdikleri bilinmektedir. 19.y.y. Avrupasına, uzak ülkelerin liman kentlerini, egzotik değerlerini tanıtmak amacıyla buralara gelmiş çok sayıda romantik manzara ustası, birbirinden ilginç deniz görü-

ÖZER KABAS – "Dalgaların gülüsüdür yitmeyen" 1986. Tuval üzerine yağlıboya. 114x140 cm.

nümleri gerçekleştirirken, suyun yansıttığı ışığın değişkenliğine, yarattığı atmosfere, bunların resimsel değerler üzerindeki etkisine ilgiyle eğilmişlerdir. Özer Kabaş'ın, denizi ve yakın çevresini betimlerken anlatımcı bir tavır benimsemiş olmasının yanısıra, doğaya olan yakınlığı ve tutkusu, plastik değerlerin kaynağını -bir oranda- orada araması, onu, İstanbulu denizle anlatmak istemiş olan bir sanatçılar kuşağına yakın tutmaya yöneltti beni.

Bu arada, 1970 li yıllarda, Pariste, Jean Bazain'le yaptığım bir söyleşide, sanatçının İstanbulla ilgili düşüncelerini anımsadım. Marmaranın gün batımında yal-

dızlı ve pırlıtlı bir atmosferi olup olmadığını sormuştum ve "gelirsem" diye eklemiştiniz "bu ışığı ve denizi resimlerimde kullanmayı istiyorum". Sanırım, o, 19.y.y. sonu oryantalizminden arta kalan bir özlemle, Bizansın altın yaldızlı mozayiklerinin düşü ve buraları görmüş olan batılı sanatçıların dillerinden düşürmedikleri "mistik ışık" sorunlarıyla da ilgileniyordu. Ama, ne olursa olsun, bir resimsel ışık sorunu Bazaine'e kadar ulaşmış ve onda bir tutkuya dönüşmüştü. Bir kenti, görmeden, sularında yansıyan ışıklarla anımsamak ve düşlemek, önce bir tarih ve kültür bilinciyle sonra da duygulu ve araştırmacı bir sanat-